

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Ion Druță
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Societatea Comercială ”Viomed-Cord” Societate cu Răspundere Limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni ”Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Societății Comerciale ”Viomed-Cord” Societate cu Răspundere Limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob cu privire la încasarea datoriei din contul bunurilor ipotecate prin deposedare și transmiterea acestora în posesie pentru comercializare și evacuare,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 iulie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea Comercială ”Viomed-Cord” Societate cu Răspundere Limitată și Cebotari Anghela și menținută hotărârea Judecătoriei Florești din 07 august 2015,

c o n s t a t ă :

La 05 mai 2015, SA ”Banca Comercială Română Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC ”Viomed-Cord” SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob cu privire la încasarea datoriei din contul bunurilor ipotecate prin deposedare și transmiterea acestora în posesie pentru comercializare și evacuare.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că a acordat pîrîtei SC ”Viomed-Cord” SRL două credite, și anume: în sumă de 675.000 lei în baza contractului de credit nr. 2566 din 08 noiembrie 2010, modificat prin Acordul adițional nr. 1 din 10 ianuarie 2011 și Acordul adițional nr. 2 din 30 noiembrie 2011, cu o dobândă flotantă de 17% anual, și, în sumă de 295.000 lei în baza contractului de credit nr. 2567 din 08 noiembrie 2010, modificat prin Acordul adițional nr. 1 din 30 noiembrie 2015, cu o dobândă flotantă de 17% anual, ambele cu termenul final de rambursare – 07 noiembrie 2015.

Susține că, în scopul asigurării creditelor acordate, la 09 noiembrie 2010 a încheiat cu Cebotari Anghela contract de ipotecă, autentificat notarial sub nr. 110987, obiectul căruia a constituit bunul imobil - terenul pentru construcții, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața totală de 0,0958 ha, precum și toate construcțiile situate pe acest lot de pământ, cum ar fi: casa individuală de locuit nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX

cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX, cu suprafața 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 63,6 m.p., amplasate XXXXX, admis în garanție cu valoarea de ipotecă de 1.261.000 lei.

Totodată, la 08 noiembrie 2010 a încheiat cu Cebotari Anghela contractul de fidejusiune nr. 2566/1, cu Clima Serafima contractul de fidejusiune nr. 2566/1 și cu Cecîrlan Iacob contractul de fidejusiune nr. 2566/2.

Declară că potrivit contractelor de credit menționate, pentru neplata la scadență a sumelor datorate la credit, debitorul SC "Viomed-Cord" SRL urmează să achite băncii o dobândă de majorare de 0,2% pentru fiecare zi de întârziere, care va fi aplicată la rata de credit neachitată.

Afirmă că pârâta SC "Viomed-Cord" SRL până în prezent nu și-a onorat obligațiunile contractuale stabilite în contractele de credit, acumulând astfel la situația din 16 martie 2015 datorii în mărime totală de 452.705,84 lei, după cum urmează: pe contractul de credit nr. 2566 din 08 noiembrie 2010 în sumă de 243.417,66 lei ce constituie soldul la credit, 45.184,02 lei dobânda calculată, 58.782,49 lei dobânda majorată, 2.842,17 lei comision gestiune și pe contractul de credit nr. 2567 din 08 noiembrie 2010 în sumă de 78.076,03 lei soldul la credit, 7.170,85 lei dobânda calculată, 6.734,48 lei dobânda majorată, 2.017,88 lei comision gestiune.

Indică că la 03 iulie 2012, 08 august 2012, 11 februarie 2013, 16 iulie 2013 și 11 aprilie 2014 a notificat pârâții despre inițierea procedurii de executare a dreptului de ipotecă, solicitînd transmiterea bunurilor imobile ipotecate conform contractului de ipotecă nr. 110987 din 09 noiembrie 2010 pentru a fi comercializate în conformitate cu art. 30 alin. (2) lit. a) din Legea cu privire la ipotecă nr. 142 din 26 iunie 2008 sau achitarea deplină a sumei creditului și plăților aferente contractelor de credit, inclusiv dobânzile și penalitățile de întârziere.

Susține că la 22 mai 2014 la OCT Florești a fost înregistrat preavizul de executare a dreptului de ipotecă asupra terenului pentru construcții, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața totală de 0,0958 ha, precum și toate construcțiile situate pe acest lot de pământ, cum ar fi: casa individuală de locuit nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX, cu suprafața 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 63,6 m.p., amplasate XXXXX.

Cere SA "Banca Comercială Română Chișinău" încasarea în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob sumei de 452.705,84 lei cu titlu de datorie din contul bunurilor ipotecate prin deposedarea Angherei Cebotari și transmiterea acestora în posesia băncii pentru comercializare, și anume: terenul pentru construcții, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața totală de 0,0958 ha, precum și toate construcțiile situate pe acest lot de pământ, cum ar fi: casa individuală de locuit nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX, cu suprafața 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 63,6 m.p., precum și toate ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile, asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, și care rezultă din transformarea bunului ipotecat, amplasate XXXXX, cu evacuarea forțată a tuturor persoanelor fizice și juridice din acest imobil. La fel, SA "Banca Comercială Română Chișinău" a mai solicitat încasarea în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan

Iacob în beneficiul său sumei de 13.581,17 lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Florești din 07 august 2015, acțiunea a fost admisă și încasată în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob sumei de 452.705,84 lei cu titlu de datorie din contul bunurilor ipotecate prin deposedarea Angheliei Cebotari și transmiterea acestora în posesia băncii pentru comercializare, și anume: terenul pentru construcții, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața totală de 0,0958 ha, precum și toate construcțiile situate pe acest lot de pământ, cum ar fi: casa individuală de locuit nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX, cu suprafața 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr. cadastral 4501214.112.05 cu suprafața de 63,6 m.p., precum și toate ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile, asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, și care rezultă din transformarea bunului ipotecat, amplasate XXXXX, cu evacuarea forțată a tuturor persoanelor fizice și juridice din acest imobil. A fost încasată în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob în beneficiul SA "Banca Comercială Română Chișinău" sumei de 13.581,17 lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, a fost respins apelul declarat de către SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela și menținută hotărârea Judecătorei Florești din 07 august 2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, au fost admise recursurile declarate de către SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob, casată decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Se reține că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, și anume la 08 iunie 2017, SA "Banca Comercială Română Chișinău" a depus cerere, solicitînd suplimentar încasarea în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob sumei de 119.457,74 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 07 august 2015 – 06 iunie 2017, invocând că pe toată durata procesului de judecată au fost acumulate dobânzi aferente contractelor de credit nr. 2566 și nr. 2567 din 08 noiembrie 2010, care nu au fost reflectate în cererea de chemare în judecată, precum și 3.583,73 lei taxa de stat.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 iulie 2017, a fost respins apelul declarat de către SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela și menținută hotărârea Judecătorei Florești din 07 august 2015. De asemenea, a fost încasată în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob în beneficiul SA "Banca Comercială Română Chișinău" suma de 119.457,74 lei cu titlu de dobândă de întârziere și 3.583,73 lei cheltuieli de judecată.

La 05 septembrie 2017, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 13 iulie 2017 și hotărârii Judecătorei Florești din 07 august 2015, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În susținerea recursului SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob au invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că

Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, interpretând și aplicând eronat normele de drept material și procedural.

Invocă că instanța de apel la emiterea soluției sale nu a ținut cont de concluziile expuse în Raportul de constatare contabilă nr. 03 al SC "Viomed-Cord" SRL privind achitarea creditului în perioada anilor 2010 – 2015 din 21 martie 2016 și Suplimentul la Raportul de constatare contabilă nr. 03 din 03 mai 2016, ambele întocmite de către Societatea de Audit "Consalting-Premium" SRL, din care rezultă că în calculul prezentat de către SA "Banca Comercială Română Chișinău" se observă o tendință de majorare nejustificată a datoriei formate în privința creditelor primite în valoare de 879,93 mii lei și rambursată de entitate la situația din 06 august 2015 în sumă de 1.069,98 mii lei, adică mai mult cu 190 mii lei față de suma creditului primit și conform datelor prezentate în instanță a rămas diferența în mărime de 281,55 mii lei, dar nu suma de 535,7 mii lei.

Indică că prima instanță nu a asigurat citarea legală a participanților la proces, în special a SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela, care nu au putut să se prezinte la ședința de judecată datorită unor împrejurări ce nu a depins de voința lor, și anume de starea gravă de sănătate a soțului recurenteii, urmată de decesul acestuia, din care cauză au fost lipsiți de posibilitatea de a-și expune poziția, formula cereri reconvenționale, de a înainta demersuri și de a prezenta probe în acest sens.

Consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare la emiterea soluțiilor sale s-au bazat în exclusivitate doar pe argumentele și probelor prezentate de către intimata-reclamantă SA "Banca Comercială Română Chișinău".

Declar recurenții că instanța de apel neîntemeiat a respins demersul înaintat de către SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela privind efectuarea expertizei judiciar-contabile, încălcând în așa mod drepturile lor la un proces echitabil prevăzut de art. 26 CPC și art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, dându-le în așa mod fiind lipsiți de dreptul de a-și dovedi poziția lor în procesul dat de judecată, fiind acceptate doar probele prezentate de către SA "Banca Comercială Română Chișinău".

De asemenea, susțin recurenții că instanța de apel neîntemeiat a încasat suplimentar în beneficiul SA "Banca Comercială Română Chișinău" suma de 119.457,74 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 07 august 2015 – 06 iunie 2017, fără a fi precizată suma corectă a datoriei.

La 24 octombrie 2017, în adresa intimatei SA "Banca Comercială Română Chișinău" a fost expediată copia recursului declarat de către SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 21 noiembrie 2017, intimata SA "Banca Comercială Română Chișinău" a depus referință, solicitînd să fie considerat drept inadmisibil recursul declarat de către SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob sau după caz respingerea acestuia, cu menținerea deciziei Curții de Apel Bălți din 13 iulie 2017 și hotărârii Judecătorei Florești din 07 august 2015, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

De asemenea, a declarat intimata că calculul datoriei în sumă de 452.705,84 lei a fost corect efectuat, fiind luate în considerație sumele creditelor acordate (648.927,02 lei conform contractului de credit nr. 2566 din 08 noiembrie 2010 și 295.000 lei conform contractului de credit nr. 2567 din 08 noiembrie 2010); graficul de rambursare a creditelor și a dobânzii; sumele achitate pentru stingerea creditelor (inclusiv suma de 258.850 lei achitată de pe

contul de card a lui Cebotari Anghela), dobânzilor, comisionului de gestiune și dobânzilor majorate.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 decembrie 2017, recursul declarat de către SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob a fost considerat admisibil.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

Referitor la recursul declarat de către Clima Serafima și Cecîrlan Iacob Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art. 429 alin. (4) CPC, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 CPC nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

Iar, conform art. 430 lit. a) CPC, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces.

Prin urmare, sunt în drept să declare recurs doar părțile și alți participanți la proces care au folosit calea de apel.

După cum rezultă din suportul probatoriu prezent la actele cauzei, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob nu și-au exercitat dreptul de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Florești din 07 august 2015, aceasta din urmă fiind atacată cu apel doar de către SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela, și menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 iulie 2017.

Deși în partea introductivă a cererii de apel motivată (f.d. 183-187, vol. I) depusă împotriva hotărârii Judecătoriei Florești din 07 august 2015 au fost indicați în calitate de apelanți SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob, totuși aceasta a fost semnată doar de către administratorul SC "Viomed-Cord" SRL – Cebotari Anghela și reprezentatul – avocatul Valeriu Botnari în baza mandatului seria MA nr. 0842057 din 08 februarie 2016.

La fel, la actele cauzei nu se atestă probe privind depunerea de către Clima Serafima și Cecîrlan Iacob a unei cereri de apel separate împotriva hotărârii Judecătoriei Florești din 07 august 2015.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, a fost încasată în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob în beneficiul SA "Banca Comercială Română Chișinău" suma de 119.457,74 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 07 august 2015 – 06 iunie 2017, ce constituie diferența dintre dobânda admisă prin hotărârea primei instanțe din 07 august 2015 și ajunsă la scadență la 06 iunie 2017.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că recurenții Clima Serafima și Cecîrlan Iacob nu-și pot exercita dreptul legal de a ataca în ordine de recurs decizia Curții de Apel Bălți din 13 iulie 2017, în partea în care a fost menținută hotărârea primei instanțe, or, anterior aceștia nu au folosit calea de atac în ordine de apel a hotărârii Judecătoriei Florești din 07 august 2015, menținută prin decizia recurată, dar, cu toate acestea, sunt în drept să conteste decizia Curții de Apel Chișinău în partea în care a fost încasată în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob în beneficiul SA

”Banca Comercială Română Chișinău” suma de 119.457,74 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 07 august 2015 – 06 iunie 2017.

Astfel, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 26 alin. (1) – (4) CPC, procesele civile, se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Potrivit art. 117 alin. (1) CPC, probele în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

Reieșind din prevederile art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 372 alin. (1)-(1²) CPC, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitate să o facă la examinarea pricinii în prima instanță. Instanța de apel nu are dreptul să administreze probele care au putut fi prezentate de participanții la proces în prima instanță, cu excepția situației stabilite la alin. (1). În cazul în care părțile și alți participanți la proces invocă necesitatea administrării de noi probe, aceștia trebuie să indice probele respective, mijloacele prin care ele pot fi administrate, precum și motivele care au împiedicat prezentarea lor în prima instanță.

Totodată, prin prisma art. 148 alin. (1) CPC, pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artizanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuare unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că la 05 mai 2015, SA ”Banca Comercială Română Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC ”Viomed-Cord” SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob, solicitînd încasarea în mod solidar din contul ultimilor sumei de 452.705,84 lei cu titlu de datorie din contul bunurilor ipotecate prin deposedarea Angherei Cebotari și transmiterea acestora în posesia băncii pentru comercializare, și anume: terenul pentru construcții, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața totală de 0,0958 ha, precum și toate construcțiile situate pe acest lot de pământ, cum ar fi: casa individuală de locuit nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 110,6 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 5,7 m.p.; construcție accesorie nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 163,9 m.p.; construcție comercială nr. cadastral XXXXX, cu suprafața 63,7 m.p.; construcție de sănătate, asistență socială nr.

cadastral XXXXX cu suprafața de 63,6 m.p., precum și toate ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile, asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, și care rezultă din transformarea bunului ipotecat, amplasate XXXXX, cu evacuarea forțată a tuturor persoanelor fizice și juridice din acest imobil.

Prin hotărârea Judecătorei Florești din 07 august 2015, acțiunea a fost admisă integral.

Prin decizia instanței de apel din 13 iulie 2017 a fost menținută hotărârea primei instanțe. De asemenea, a fost încasată suplimentar în mod solidar din contul SC "Viomed-Cord" SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob în beneficiul SA "Banca Comercială Română Chișinău" suma de 119.457,74 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 07 august 2015 – 06 iunie 2017.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au motivat soluțiile prin faptul că în cadrul examinării prezentei cauze s-a constatat cu certitudine că debitorul SC "Viomed-Cord" SRL nu și-a onorat obligațiunile asumate prin contractele de credit nr. 2566 și nr. 2567 din 08 noiembrie 2010, iar calculul datoriei în sumă de 452.705,84 lei a fost corect efectuat de către SA "Banca Comercială Română Chișinău".

Concomitent, instanța de apel a considerat că nu și-a găsit confirmare argumentul apelantei Cebotari Anghela precum că SA "Banca Comercială Română Chișinău" a extras de pe contul SC "Viomed-Cord" SRL suma de 258.000 lei, care nu a fost inclusă în calculul plăților la creditele bancare.

La caz, se reține că în ședința instanței de apel din 15 martie 2016, reprezentantul apelantelor SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela – avocatul Botnari Valeriu a înaintat un demers în scris, solicitând dispunerea efectuării unei expertize judiciar-contabile (economice, financiar-bancare) asupra raporturilor de credit stabilite în baza contractelor de credit bancar nr. nr. 2566 și 2567 din 08 noiembrie 2010 încheiate între SA "Banca Comercială Română Chișinău" și SC "Viomed-Cord" SRL, motivând că mărimea sumelor solicitate de către bancă sunt exagerate și ilegale, în acest sens fiind necesar de stabilit care este cuantumul real al datoriei SC "Viomed-Cord" SRL față de bancă la situația din 16 martie 2015, luându-se în considerație termenul de scadență a fiecărei plăți, corectitudinea, atât la momentul încheierii contractelor, cât și pe parcurs a calculării dobânzilor, precum și penalității la sumele creditare restante (f.d. 189-192, 222-223, vol. I).

Totodată, a menționat reprezentantul apelantelor SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela – avocatul Botnari Valeriu că din cauza că prima instanță a examinat prezentul litigiu în absența recurenților-pârte SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela, care au solicitat amânarea ședinței de judecată din motivul înrăutățirii stării de sănătate a soțului Anghelei Cebotari, urmată de decesul acestuia, au fost lipsite de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces vis-a-vis de pretențiile înaintate de către SA "Banca Comercială Română Chișinău", cu prezentarea probelor în acest sens.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 15 martie 2016, a fost respins demersul reprezentantului apelantelor SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela – avocatul Botnari Valeriu privind numirea expertizei judiciar-contabile (f.d. 226-229, vol. I).

Curtea de Apel Bălți, la emiterea încheierii nominalizate, a considerat că nu s-a constatat necesitatea de a supune verificării calculul efectuat de către SA "Banca Comercială Română Chișinău" a datoriei ce rezultă din realizarea contractelor de credit nr. nr. 2566 și 2567 din 08 noiembrie 2010, concluzionând că această chestiune ține nemijlocit de competența instanței de judecată și nu a Centrului Național de Expertize Judiciare. Cu atât mai mult, că la actele cauzei au fost anexate atât graficul plăților, cât și calculele desfășurate, precum și extrasele din cont, care reflectă toate achitățile efectuate la creditele beneficiate de către SC "Viomed-Cord" SRL.

Se reține că, după respingerea demersului apelantelor SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela privind numirea expertizei judiciar-contabile, la 01 aprilie 2016, reprezentantul acestora avocatul Botnari Valeriu a depus în instanța de apel cerere, solicitând anexarea la materialele dosarului în calitate de probă Raportul de constatare contabilă nr. 03 din 21 martie 2016 întocmit de către Societatea de Audit "Consalting-Premium" privind achitarea creditului bancar acordat SC "Viomed-Cord" SRL în perioada anilor 2010-2015, care a fost admisă de către Curtea de Apel Bălți prin încheierea protocolară din 19 aprilie 2016 (f.d. 231-241, vol. I; f.d. 25 verso, 52, vol. II).

Potrivit Raportului menționat în calculul efectuat de către SA "Banca Comercială Română Chișinău" se observă o tendință de majorare nejustificată a datoriei formate în privința creditelor primite în valoare de 879,93 mii lei rambursată de către entitate la 06 august 2015 în sumă de 1.069,98 mii lei, mai mult cu 190 mii lei față de suma creditului primit și conform datelor prezentate în instanță a rămas diferența în mărime de 281,55 mii lei, dar nu suma de 535,7 mii lei.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei, reprezentantul apelantelor SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela – avocatul Botnari Valeriu a mai prezentat și Suplimentul la Raportul de constatare contabilă nr. 03 din 03 mai 2016 întocmit de către Societatea de Audit "Consalting-Premium" SRL (f.d. 119-125, vol. II).

Ține de menționat faptul că după revenirea prezentului dosar spre rejudecare în instanța de apel, în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 02 martie 2017 reprezentantul apelantelor SC "Viomed-Cord" SRL și Cebotari Anghela – avocatul – Alexandru Havrun, în baza mandatului seria MA nr. 0861200 din 10 februarie 2017, printr-un demers verbal, a solicitat repetat dispunerea efectuării expertizei judiciar-contabile, invocând că calculele prezentate de către SA "Banca Comercială Română Chișinău" și cele reflectate în Raportul de constatare contabilă nr. 03 din 21 martie 2016 și Suplimentul la acesta din 03 mai 2016 întocmite de către Societatea de Audit "Consalting-Premium", diferă considerabil între ele, creând divergențe (f.d. 181-182, vol. II), care prin încheierea Curții de Apel Bălți din 02 martie 2017, a fost respins (f.d. 183, vol. II).

Instanța de apel, în motivarea soluției sale, a făcut trimitere la faptul că numirea expertizei judiciar-contabile în speță nu este necesară și vitală, fiind de competența instanței de judecată de a da apreciere probelor prezentate de către părți, cu atât mai mult că, pe parcursul examinării cauzei nu au fost stabilite circumstanțe care ar servi ca temei pentru dispunerea respectivei expertize.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că această concluzie vine în contradicție cu prevederile art. 148 CPC, în situația în care calculele prezentate de către SA "Banca Comercială Română Chișinău" întru confirmarea sumei pretinse de 452.705,84 lei diferă de cele ale recurentelor-pârâte (f.d. 69-77, vol. I; f.d. 3-20, vol. II), fiind în acest sens necesară opina unui specialist în domeniu care să dea răspuns concret care este mărimea datoriei la situația din 16 martie 2015 la creditele primite.

Or, instanța de apel deși a dispus anexarea la actele cauzei a Raportului de constatare contabilă nr. 03 al SC "Viomed-Cord" SRL privind achitarea creditului în perioada anilor 2010 – 2015 din 21 martie 2016 întocmit de către Societatea de Audit "Consalting-Premium" SRL, totuși nu a ținut cont de acesta, nefiind admis în calitate de probă, notând că acesta trezește suspiciuni referitor la corectitudinea concluziilor auditorului Galina Miron, care a fost sancționată prin decizia Consiliului de Supraveghere a activității de Audit din 15 decembrie 2015, pentru nerespectarea cerințelor de calitate a lucrărilor de audit.

Totodată, instanța de apel nu a oferit posibilitate recurentelor-apelante SC ”Viomed-Cord” SRL și Cebotari Anghela, prin dispunerea efectuării expertizei judiciar-contabile, de a prezenta probe întru confirmarea poziției sale, refuzând în mod repetat satisfacerea demersurilor înaintate în acest sens de către reprezentanții acestora.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a soluționat prezenta cauză cu încălcarea prevederilor normelor de drept procedural, în special cele prevăzute de art. 26 CPC - contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale, or, prin respingerea demersurilor SC ”Viomed-Cord” SRL și Cebotari Anghela, privind dispunerea efectuării expertizei judiciar-contabile de stabilire a corectitudinii calculării sumei solicitate spre încasare de către SA ”Banca Comercială Română Chișinău”, le-a lipsit pe acestea de dreptul de a-și formula, argumenta și dovedi poziția proprie în procesul dat de judecată vis-a-vis de pretențiile înaintate de către intimata-reclamantă în acțiunea sa.

Colegiul remarcă că în situația în care instanța de apel, acceptând doar probele prezentate de către intimata-reclamantă SA ”Banca Comercială Română Chișinău”, în același timp respingându-le pe cele ale recurentelor-pârâte SC ”Viomed-Cord” SRL și Cebotari Anghela, fără a le acorda posibilitate prin expertiză solicitată de a acumula altele noi, a plasat părțile în proces pe poziții net dezavantajoase una față de cealaltă, neglijând în așa mod prevederile legislației procesul-civile în vigoare care stipulează că egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel, încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la examinarea prezentei cauze a încălcat în mod inadmisibil dreptul recurentelor-pârâte la un proces echitabil prevăzut de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, în special principiul egalității armelor în proces.

Din jurisprudența CtEDO se reține că în cauzele cu caracter civil se degajă anumite principii legate de noțiunea de ”proces echitabil” prevăzut de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, printre care și respectarea principiului egalității armelor, în sensul unui ”echilibru just” între părți.

Menținerea unui ”echilibru just” între părți în litigiile, opunând interese private, presupune că egalitatea armelor implică obligația de a oferi fiecărei părți o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, inclusiv probele, în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său (*cauza Dombo Beheer B.V. c. Olandei, hotărârea din 27 octombrie 1993*).

În temeiul celor precitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază drept arbitrară decizia instanței de apel, care nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, pronunțând în acest sens o decizie neîntemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, și reiterând lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță (art. 432 alin. 3 lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SC ”Viomed-Cord” SRL, Cebotari Anghela, Clima Serafima și

Cecîrlan Iacob și de a casa decizia Curții de Apel Bălți din 13 iulie 2017, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea Comercială ”Viomed-Cord” Societate cu Răspundere Limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 13 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni ”Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Societății Comerciale ”Viomed-Cord” Societate cu Răspundere Limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob cu privire la încasarea datoriei din contul bunurilor ipotecate prin deposedare și transmiterea acestora în posesie pentru comercializare și evacuare, cu remiterea cauzei civile spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton